

VI Gala wręczenia Nagród dla archiwistów województwa wielkopolskiego, Poznań 13 czerwca 2023 r.

W czerwcu 2023 r. miał miejsce finał VI edycji Nagrody im. prof. Stanisława Nawrockiego dla archiwistów województwa wielkopolskiego. Uroczystość wręczenia utrwalonych w wielkopolskim środowisku archiwalnym nagród odbyła się jak co roku w Wielkopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu przy al. Niepodległości 16/18. Ceremonię zorganizowano 13 czerwca o godz. 11.00 w Sali Herbowej, w ramach obchodów Międzynarodowego Tygodnia Archiwów, który w dniach 12–17 czerwca obfitował w interesujące wydarzenia. Galę uświetniła obecność córek Profesora, patrona nagrody: Marii Rynarzewskiej z mężem oraz Ewy Potrawiak.

Organizatorem nagród jest wojewoda wielkopolski we współpracy z Instytutem Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu, Archiwum Państwowym w Poznaniu i Archiwum Archidiecezjalnym w Poznaniu. Nagrody mają charakter pieniężny i są przyznawane w trzech kategoriach: 1) nagroda główna; 2) nagroda dla młodych archiwistów do 35. roku życia; 3) nagroda za całokształt dorobku archiwalnego. Każdy z laureatów otrzymuje również pamiątkową tablicę z adnotacją o rodzaju kategorii, w której został uhonorowany. Nagrody przyznawane są za: „wybitne osiągnięcia w pracy na terenie województwa wielkopolskiego – za całokształt zasług na polu zawodowym, za dorobek naukowy w dziedzinie archiwistyki i archiwoznawstwa, za dokonania organizacyjne torujące drogę rozwojowi archiwów”.

Członkowie Kapituły zebrali się 22 listopada 2022 r. w siedzibie Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu, aby podsumować prace związane z przebiegiem V edycji nagrody. Posiedzenie odbyło się w formule hybrydowej. Sekretarz Kapituły omówił najważniejsze wydarzenia i działania podejmowane przez członków gremium w mijającym roku. Dyrektor Rafał Reczek jako przewodniczący Kapituły podziękował wszystkim za ich wkład we wspólną pracę na rzecz środowiska archiwalnego. Na kolejną jednoroczną kadencję jednogłośnie powołano dr Grażynę Schlender – dyrektor Archiwum Państwowego w Kaliszu. W obecnej edycji nagrody Kapitułę z ramienia Stowarzyszenia Archiwistów Polskich Oddział w Poznaniu reprezentowała Elżbieta Rogal (laureatka nagrody w 2021 r.), a Zakład Archiwistyki Wydziału Historii UAM – prof. UAM dr hab. Magdalena Biniąs-Szkopek (laureatka nagrody w 2020 r.). Po omówieniu spraw bieżących i podsumowaniu minionego roku podjęto decyzję o ogłoszeniu wyników VI edycji nagrody. Informacje na ten temat zostały opublikowane na stronach internetowych oraz na portalach społecznościowych administrowanych przez wielkopolskie instytucje kultury.

Do końca listopada 2022 r. do sekretarza Kapituły wpłynęło 5 wniosków, które zostały złożone przez dyrektorów archiwów państwowych w Kaliszu, Lesznie i Poznaniu oraz przez kierownika Zakładu Archiwistyki Wydziału Historii UAM w Poznaniu. Do nagrody głównej nominowano Grażynę Zaliwską z Archiwum Państwowego w Poznaniu; do nagrody dla młodego archiwisty zgłoszono dwie kandydatury: dr. Tomasza Kościańskiego z Archiwum Państwowego w Lesznie i Piotra Józefiaka z Archiwum UAM w Poznaniu. W kategorii nagrody za całokształt działalności archiwalnej nominację otrzymali: Grzegorz Waliś z Archiwum Państwowego w Kaliszu oraz Piotr Nowakowski, kierownik Archiwum Zakładowego i Pełnomocnik ds. Ochrony Informacji Niejawnych w Szpitalu im. Wiktora Degi w Poznaniu.

Członkowie Kapituły nie mieli żadnych wątpliwości, że wszyscy zgłoszeni kandydaci zasługują na uhonorowanie tym wyjątkowym wyróżnieniem. Każdy z wniosków był bogato udokumentowany zasługami organizacyjnymi i naukowymi na polu archiwalnym. Na posiedzeniu Kapituły 11 stycznia 2023 r. członkowie wybrali po jednej osobie w każdej kategorii. W obradach uczestniczyło 10 członków: 9 osób stacjonarnie i 1 osoba zdalnie. Na podstawie złożonych wniosków o uhonorowanie archiwistów za wybitne osiągnięcia w pracy na terenie województwa wielkopolskiego Kapituła w VI edycji nominowała: do nagrody głównej – Grażynę Zaliwską; do nagrody dla młodego archiwisty – dr. Tomasza Kościańskiego; do nagrody za całokształt dorobku – Grzegorza Walisia. Komunikat w tej sprawie pojawił się na stronie internetowej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu oraz w mediach społecznościowych.

Wojewoda Wielkopolski Maciej Zieliński przychylił się do wniosków Kapituły i postanowił nagrodzić osoby nominowane oraz wręczyć wyróżnienia dwóm pozostałym kandydatom, również bardzo zasłużonym na polu archiwistyki i kultury. Na uroczystości 13 czerwca w Sali Herbowej wśród zgromadzonych gości i przedstawicieli instytucji archiwalnych fundatora nagrody reprezentowała Aneta Niestrawska, wicewojewoda wielkopolski, która pogratulowała kandydatom i podziękowała całemu środowisku archiwalnemu za jego pracę i wkład w rozwój badań historycznych i genealogicznych. Następnie przewodnicząca Kapituły dr Grażyna Schlender zaprezentowała dorobek naukowy i zawodowy wszystkich laureatów, po czym nastąpiło wręczenie tablic pamiątkowych.

Głos w imieniu nagrodzonych zabrała Grażyna Zaliwska – laureatka nagrody głównej – która podzieliła się z uczestnikami gali swoim bogatym doświadczeniem zawodowym na polu archiwalnym, a także odniosła się do zmieniających się warunków pracy, wskutek wprowadzania nowych technologii, a tym samym kolejnych wyzwań stojących przed archiwistami. Stwierdziła m.in.:

Choć zadania archiwów są niezmiennie i jasno określone, to otaczająca nas rzeczywistość zmienia się, potrafi nas zaskakiwać czy nawet przerażać. Wystarczy wspomnieć nieodległy okres pandemii czy wojnę toczącą się już ponad rok za naszą wschodnią granicą. Choć mówi się, szczególnie studentom historii, że historia *magistra vitae est*, nie jesteśmy w stanie przewidzieć wszystkich problemów, przed jakimi staną i z jakimi będą musiały zmagać się archiwa w przyszłości.

Po uroczystości uczestnicy gali zwiedzili wystawę, wymienili się doświadczeniami oraz wykonali pamiątkowe fotografie. Informacje o uroczystości zostały opublikowane w mediach społecznościowych i na stronach internetowych wielkopolskich archiwów i instytucji.

Nagroda główna

Grażyna Zaliwska jest absolwentką historii ze specjalizacją archiwalną na UAM w Poznaniu. Przed studiami historycznymi ukończyła Policealne Studium Księgarskie w Poznaniu. Od początku swojej kariery zawodowej jest związana z Archiwum Państwowym w Poznaniu. Pracę rozpoczęła w Oddziale Opracowania Zasobu. 1 września 2007 r. została powołana na rzeczownika dyscyplinarnego archiwum. W 2008 r. była sekretarzem Zespołu do spraw wartościowania stanowisk pracy.

Od 2017 r. pełni funkcję starszego kustosza archiwalnego. Zajmuje się przede wszystkim naukowym opracowaniem zarówno współczesnego zasobu aktowego, jak i afiszy, plakatów oraz fotografii. W trakcie pracy w archiwum, w ramach samokształcenia oraz udziału w zorganizowanych szkoleniach, opanowała w stopniu bardzo dobrym wiedzę o zasobie archiwalnym zgromadzonym w poznańskiej placówce, zwłaszcza dokumentacji związanej z szeroko rozumianym wymiarem sprawiedliwości. W tym obszarze naukowo opracowała i profesjonalnie przygotowała inwentarze dla takich zespołów archiwalnych jak np. Sąd Powiatowy dla miasta Poznania czy też akta notariuszy z okresu dwudziestolecia międzywojennego i po II wojnie światowej do 1951 r. w Grodzisku Wielkopolskim, Nowym Tomysłu, Śremie, Środzie Wlkp., Zbąszyniu. Oprócz zespołów związanych z wymiarem sprawiedliwości warto wymienić opracowania innych grup rzeczowych jak np.: Stowarzyszenie Ateistów i Wolnomyślicieli – Zarząd Wojewódzki w Poznaniu; Kolejowy Klub Sportowy „Lech” w Poznaniu; I Lotnicza Drużyna Harcerska im. gen. Jana Henryka Dąbrowskiego Oddział w Poznaniu.

Swoje doświadczenie i wiedzę metodyczną miała okazję wykorzystać w latach 2009–2017, kiedy to pełniła funkcję sekretarza Komisji Metodycznej dla Archiwów Państwowych w Kaliszu, Lesznie i Poznaniu. Predyspozycje plastyczno-artystyczne oraz dydaktyczne posłużyły nagrodzonej archiwistce do

popularyzacji i promocji zasobu archiwum poznańskiego. Brała udział w przygotowaniu zespołowym kilkudziesięciu okolicznościowych wystaw tradycyjnych i plenerowych, które cieszyły się wielkim zainteresowaniem pasjonatów historii. Najbardziej spektakularnym i najnowszym przykładem ekspozycji plenerowej i tradycyjnej o zasięgu ogólnopolskim była wystawa pt. „Historia dokumentem pisana”. Jej pierwsza odsłona nastąpiła w Poznaniu pod koniec sierpnia 2022 r. podczas uroczystości otwarcia XXIII Międzynarodowego Kongresu Nauk Historycznych. Przygotowany katalog został bardzo wysoko oceniony zarówno pod względem merytorycznym, jak i edytorskim. W tym miejscu wskazane jest wymienić choćby kilkanaście wystaw współprzygotowanych przez Grażynę Zaliwską: „Znani Polacy w źródłach genealogicznych Archiwum Państwowego w Poznaniu”, IX Poznański Festiwal Nauki i Sztuki (2006); „Włodzimierz Dworzaczek 1905–1988” (2007); „Akty erekcyjne w zbiorach APP” (2008); „Powstanie Wielkopolskie 1918–1919” (2008–2009); „140 lat Archiwum Państwowego w Poznaniu” (2009); „70. Rocznica wybuchu II wojny światowej. Materiały ikonograficzne w APP” (2009); „Wybory samorządowe w II Rzeczypospolitej w materiałach ulotnych APP” (2010); „Profesor Franciszek Paprocki, twórca specjalizacji archiwalnej na UAM w Poznaniu. W 100. rocznicę urodzin” (2011); „Akta miasta Poznania. Kartoteka ewidencji ludności z lat 1870–1931” (2012); „Hipolit Cegielski i jego dzieło” (2013); „Wielkopolska w powstaniu styczniowym” (2013); „Wielka Wojna” (2014); „Feliks Nowowiejski 1877–1946” (2016); „Ku Niepodległej. Nasi antenaci na drodze do niepodległości” (2018–2019).

Efekty systematycznej pracy Grażyny Zaliwskiej w sposób szczególny przyczyniają się do pozytywnego kreowania wizerunku Archiwum Państwowego w Poznaniu jako instytucji dziedzictwa narodowego wyjątkowo potrzebnej i przyjaznej dla wielu innych jednostek organizacyjnych i osób prywatnych.

Pani kustosz jest autorką referatów, artykułów i komunikatów opublikowanych na łamach czasopism fachowych. Warto wspomnieć referat pt. *Materiały ulotne w zasobie Archiwum Państwowego w Poznaniu*, opublikowany na łamach „Poznańskiego Rocznika Archiwalno-Historycznego” (1993). Na łamach tego czasopisma opublikowała też tekst *Wystawa „Hipolit Cegielski i jego dzieło” w Archiwum Państwowym w Poznaniu* (2013, r. 16).

Od czerwca 2022 laureatka pełni funkcję sekretarza Oddziału SAP w Poznaniu. Jest długoletnim członkiem SAP, przez dwie kadencje prowadziła Kronikę Oddziału SAP, ponadto reprezentowała Oddział Wojewódzki w Poznaniu na zjazdach: we Wrocławiu w 2012 r. i Kielcach w 2017 r. Od 1999 r. jest członkiem Komisji Socjalno-Bytowej Archiwum. Grażyna Zaliwska czynnie zawodowo pracuje ponad 31 lat w Archiwum Państwowym w Poznaniu. W tym okresie wielokrotnie uzupełniała i podnosiła swoje kwalifikacje w zakresie wykonywanych zadań na stanowiskach, które zajmowała. Zawsze

wzorowo, sumiennie i z wielkim zaangażowaniem wykonuje obowiązki wynikające z pracy zawodowej. W realizacji zadań wykazuje dużą operatywność i zdolności organizacyjne.

Nagroda dla młodego archiwisty

Tomasz Kościański ukończył studia na kierunku historia ze specjalnością archiwistyka na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Na tej samej uczelni w 2019 r. obronił pracę doktorską pod tytułem: *Samorząd sejmikowy województw poznańskiego i kaliskiego w latach 1733–1763*. Od 2019 r. jest zatrudniony w Archiwum Państwowym w Lesznie. W styczniu 2022 r. został kierownikiem Oddziału ewidencji, opracowania i udostępniania zasobu.

Przez cały okres pracy w archiwum prowadził działania popularyzujące zasób archiwalny wśród szerokiego grona odbiorców. Przygotował wystawy: „17. Pułk Ułanów Wielkopolskich i 55. Poznański Pułk Piechoty w Lesznie i Rawiczu – 18 lat wspólnej historii” (2021); „40 lat. Stan wojenny w Lesznie i okolicy” (2021–2022); „Propaganda sukcesu. Centralne Dożynki w Lesznie 1977” (2022). Jest też współautorem wystawy „Dziatki małe i duże” (2022). Autor publikacji: *17. Pułk Ułanów Wielkopolskich i 55. Poznański Pułk Piechoty w Lesznie i Rawiczu – 18 lat wspólnej historii* (Leszno 2021); współautor rocznicowego wydania: „Kurier Leszczyński. Jednodniówka wydana z okazji 100. rocznicy Powrotu Leszna do Macierzy (17 I 1920 – 17 I 2020)” (Leszno 2020).

Napisał również wiele artykułów naukowych podejmujących ważne tematy dla lokalnego środowiska m.in.: *Żołnierze i garnizon wojskowy [w:] Leszno w dwudziestoleciu międzywojennym. W 100. rocznicę powrotu Leszna do Macierzy*, pod red. M. Urbaniaka, Leszno 2020; *Poznańska prasa o Powstaniu Wielkopolskim 1918/1919 w południowo-zachodniej Wielkopolsce [w:] Drogi do niepodległości. Ziemia wschowska i pogranicze wielkopolsko-śląskie 1918–1920*, pod red. M. Małkus i K. Szymańskiej, Wschowa–Leszno 2020; „*Godzina śmierci nie jest podana*”. *Wojskowi w księdze zgonów USC Kościan z lat 1920–1921 [w:] Ziemia kościańska w wojnie polsko-bolszewickiej (1919–1920). Materiały z obchodów 100-lecia Bitwy Warszawskiej*, oprac. J. Zielonki, Kościan 2022.

Dr Tomasz Kościański regularnie przygotowuje spotkania archiwalne dla członków Uniwersytetu III Wieku w Lesznie. Promuje archiwum poprzez uczestnictwo w programie TVP3 „Wielkopolska każdego dnia”. W czasie swojej dotychczasowej krótkiej pracy w archiwum opracował 8 inwentarzy archiwalnych, w tym wspólnie z Barbarą Ratajewską liczący 6241 jednostek archiwalnych zespół Wojewódzki Urząd Statystyczny w Lesznie z siedzibą w Kościanie. Jest także członkiem Regionalnej Komisji Metodycznej i Regionalnej Komisji Archiwalnej Oceny Dokumentacji. Był ekspertem po-

wołanym przez NDAP do oceny projektu strategicznego sieci Archiwów Państwowych, złożonego w ramach *Strategii rozwoju Archiwów Państwowych na lata 2021–2030*. Jest członkiem SAP, PTH Oddział w Poznaniu, Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego Koło Leszno.

Został odznaczony Odznaką honorową „Wierni Tradycji” za zasługi w upowszechnianiu wiedzy i pamięci o Powstaniu Wielkopolskim 1918–1919.

Nagroda „za całokształt dorobku archiwalnego”

Grzegorz Waliś ukończył studia na kierunku historia ze specjalizacją archiwistyczną i pedagogiczną na UAM w Poznaniu. Następnie odbył Studia Podyplomowe na UMK w Toruniu z zakresu komputeryzacji archiwów. Od początku swojej kariery zawodowej jest związany z Archiwum Państwowym w Kaliszu. Dzięki zatrudnieniu w placówce o małej obsadzie kadrowej w ciągu swej blisko 30-letniej pracy zawodowej miał okazję wszechstronnie zapoznać się z działalnością archiwum. Brał udział w pracach nadzoru archiwalnego, prowadził ewidencję zasobu, opracowywał akta, przeprowadzał kwerendy, obsługiwał pierwsze komputerowe bazy danych przysyłane z NDAP i tworzył własne. Obecnie jest kustoszem oraz kierownikiem Oddziału I Gromadzenia i Ewidencji Materiałów Archiwalnych. W ramach zadań służbowych odpowiada za gromadzenie, zabezpieczenie (w tym profilaktykę i konserwację), ewidencję i digitalizację zasobu archiwalnego. Bierze także udział w działaniach popularyzatorskich archiwum jako autor lub współautor wystaw stacjonarnych i on-line takich jak: „Odbudowa Kalisza zburzonego w sierpniu 1914 roku”, „Niepodległa. Historie z rodzinnych archiwów”, „Spuścizny w zasobie Archiwum Państwowego w Kaliszu”, „Kaliscy notariusze w latach 1808–1951”. Ponadto uczestniczy w lekcjach archiwalnych oraz spotkaniach i warsztatach z cyklu Archiwa Rodzinne Niepodległej.

Reprezentował kaliskie archiwum w komisjach metodycznych i komisjach archiwalnej oceny dokumentacji przy Archiwum Państwowym w Poznaniu. Obecnie jest członkiem regionalnych komisji w Piotrkowie Trybunalskim i Częstochowie. Był także członkiem ogólnopolskiego Zespołu do spraw rozmieszczenia zasobu archiwalnego w archiwach państwowych oraz Centralnej Komisji Archiwalnej Oceny Dokumentacji (2016–2018).

Grzegorz Waliś jest autorem lub współautorem książek, opracowań naukowych i popularnonaukowych z historii regionu, archiwoznawstwa oraz popularyzujących zasób i działalność kaliskiego archiwum. Jego prace publikowały m.in.: „Rocznik Kaliski”, „Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk”, „Kronika Wielkopolski”, „Biuletyn Okręgowej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Łodzi”. Wśród dorobku zna-

leżć można publikacje z zakresu informacji archiwalnej (*Archiwum Państwowe w Kaliszu. Przewodnik po zasobie archiwalnym, Naczelnik Wojenny Kaliski 1831–1858 [1866] – charakterystyka zawartości akt, Materiały Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w zasobie Archiwum Państwowego w Kaliszu*), wydawnictwa źródłowe (*Materiały źródłowe do dziejów powstania styczniowego w zasobie Archiwum Państwowego w Kaliszu, Materiały źródłowe do dziejów legionistów internowanych w Szczypiornie w 1917 roku, Materiały źródłowe do ruchu niepodległościowego w Kaliszu w okresie I wojny światowej*), dokumentacyjne (*Miejsca pamięci powstania styczniowego na terenie powstańczego województwa kaliskiego*), monograficzne (*Archiwum Państwowe w Kaliszu [1951–2021]. 70 lat działalności, Spółdzielczość – idée fixe* ks. Wacława Błazińskiego, *Wybory do Sejmu Ustawodawczego 1919 roku w okręgu kaliskim*) i biograficzne (*Kaliska policja i policjanci w okresie II Rzeczypospolitej, kilkanaście biogramów w Słowniku biograficznym Wielkopolski południowo-wschodniej, Słownik biograficzny archiwistów polskich*). Przygotował również do druku kilka wspomnień dotyczących Liskowa i Kalisza m.in. Wacława Błazińskiego (*Wspomnienia z mego życia i pracy*) i Ludwika Dudzińskiego (*Ofiarny stos. Dziennik legionisty*).

Popularyzuje ponadto zasób archiwum na konferencjach organizowanych zarówno przez macierzystą placówkę (m.in. dwie edycje *Calisiana rozproszona*), jak i inne instytucje. Przykładowo w 2010 r. w III LO w Kaliszu, w ramach Szkolnych Spotkań z Nauką „Copernicus Science”, omawiał materiały do badań genealogicznych, w 2018 r. wygłosił referat na temat obozu legionistów w Szczypiornie na konferencji *Bliżej domu – drogi do niepodległości. Edukacja regionalna w południowo-wschodniej Wielkopolsce* zorganizowanej przez Oddział Doskonalenia Nauczycieli w Kaliszu, a rok później mówił o wyborach do Sejmu Ustawodawczego na konferencji Polskiego Towarzystwa Historycznego Oddział w Kaliszu.

Jest członkiem Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Kaliszu, Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Archiwaliów w Kaliszu oraz Stowarzyszenia Archiwistów Polskich Oddział w Kaliszu (któremu prezesował w latach 2002–2012). Działa także jako wykładowca Grupy Kursowej Krajowego Centrum Edukacji Archiwalnej SAP Kalisz.

Za dotychczasową pracę zawodową został wyróżniony odznaką honorową „Za Zasługi dla Archiwistyki” w 2016 r. oraz srebrnym „Medalem za Długoletnią Służbę” w 2019 r. Był także laureatem Nagrody Prezydenta Miasta Kalisza w kategorii „Zachowanie dziedzictwa kulturowego” w 2013 i w 2018 r.

Wyróżnienia

Piotr Józefiak ukończył studia licencjackie i magisterskie na Wydziale Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na kierunku historia, specjalność archiwistyka i zarządzanie dokumentacją. Wykształcenie uzupełnił na Wydziale Nauk Historycznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, kończąc studia podyplomowe z kancelarii tajnej i ochrony informacji niejawnych.

W roku 2019 otworzył przewód doktorski na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, gdzie pod kierunkiem prof. Krzysztofa Strykowskiego przygotowuje rozprawę doktorską pt. „Uniwersytet Poznański 1919–1955 i problemy jego dokumentacji”. Dotychczasowa praca naukowa, aktywnie realizowane zadania dydaktyczne w Zakładzie Archiwistyki WH UAM oraz działalność organizacyjna były wielokrotnie doceniane przez władze Uniwersytetu. W roku akademickim 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 otrzymał stypendium Rektora UAM dla najlepszych studentów; w roku akademickim 2014/2015 – stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wybitne osiągnięcia naukowe dla studentów, a w roku akademickim 2012/2013, 2014/2015 – stypendium starosty kościańskiego dla najlepszych studentów.

Już w trakcie studiów licencjackich i magisterskich dał się poznać jako osoba niezwykle aktywna i sprawna organizacyjnie. Był członkiem Studenckiego Koła Naukowego Archiwistów, pełniąc funkcję przewodniczącego w roku akademickim 2014/2015. Wspomagał w tym czasie organizację konferencji studenckich i objazdów naukowych dla studentów archiwistyki. Podczas studiów podejmował też praktyki, staże i wolontariaty, zdobywając dodatkowe doświadczenie zawodowe (m.in. w Urzędzie Stanu Cywilnego w Krzywiniu, Urzędzie Stanu Cywilnego w Poznaniu, Archiwum Zakładowym Urzędu Miasta Poznania).

Piotr Józefiak pracę w zawodzie archiwisty rozpoczął w Urzędzie Miasta Poznania, gdzie w latach 2014–2015 pracował w Urzędzie Stanu Cywilnego, natomiast od roku 2016 jest zatrudniony w Archiwum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Na obecnym stanowisku odpowiada m.in. za prawidłowe gromadzenie dokumentacji w komórkach organizacyjnych uniwersytetu. W sposób szczególny sprawuje nadzór nad właściwym przekazywaniem dokumentacji wytwarzanej współcześnie do Archiwum UAM. W zakresie jego obowiązków, szczególnie ważnych z punktu widzenia użytkownika, leżą również kwestie dotyczące właściwego udostępniania materiałów archiwalnych oraz stosowania przepisów kancelaryjno-archiwalnych. Przygotowuje i prowadzi wykłady oraz warsztaty na temat zasobu archiwum dla studentów, także na temat dziejów Uniwersytetu Poznańskiego.

Na uczelni prowadzi zajęcia z przedmiotów: Profilaktyka i konserwacja, Dzieje archiwów rodzinnych: wykorzystanie i udostępnianie dokumentacji archiwów prywatnych i rodzinnych oraz Zarządzanie dokumentacją współczesną.

Piotr Józefiak jest zaangażowany w działalność organizacyjną na rzecz rozwoju archiwistyki w Poznaniu. Od 2019 r. jest sekretarzem redakcji „Przeglądu Archiwalno-Historycznego” wydawanego przez Wydział Historii UAM i Archiwum Państwowe w Poznaniu. Jest także aktywnym członkiem Stowarzyszenia Archiwistów Polskich (Oddziału w Poznaniu), a w kadencji 2022–2027 został wybrany członkiem Zarządu Oddziału w Poznaniu, natomiast w kadencji 2017–2022 pełnił funkcję członka Głównej Komisji Rewizyjnej SAP. Obecnie został wybrany na skarbnika SAP i działa w Zarządzie Sekcji Archiwów Szkół Wyższych i Instytucji Kulturalnych SAP. Od 2015 r. jest także aktywnym członkiem Leszczyńskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk.

Swoje zdolności organizacyjne wykazał jako sekretarz konferencji naukowej przygotowanej z okazji jubileuszu 50-lecia Zakładu Archiwistyki UAM pt. *Archiwa i biblioteki naukowe wspólne przestrzenie działań* (Poznań 24–25 listopada 2022 r.), oraz pełniąc obowiązki opiekuna Studenckiego Koła Naukowego Archiwistów na Wydziale Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Jego działania skutkowały współorganizacją objazdu naukowego dla studentów do Warszawy; przygotowuje także kolejne wyjazdy.

Jest autorem licznych, interesujących artykułów naukowych i sprawozdawczych, które ukazały się w „Przeglądzie Archiwalno-Historycznym” np.: *Współczesna dokumentacja – współczesne, archiwa* (2017); *„II Kongres archiwów społecznych”, Warszawa 9 września 2017 r.* (2017); *XII Forum Wielkopolskich konserwatorów papieru i skóry, Poznań 16 czerwca 2016 r.* (2016), *Metodyka i standardy opracowania archiwalnego. Rzeczywistość i potrzeby, Poznań 19–20 października 2018 r.* (2019); *Edukacja akademicka Marii Ochońskiej w świetle archiwaliów* (2018); *III Kongres archiwów społecznych, Warszawa 12 października 2019 r.* (2020); *VIII Wiosenne Spotkania Archiwalne: Dobre praktyki zarządzania dokumentacją, Toruń 20–21 maja 2021 r.* (2021).

Regularnie publikuje wyniki swoich badań na łamach „Rocznika Leszczyńskiego”: *Nowożytna historiografia klasztorna benedyktynów lubińskich na przykładzie Kroniki Bartłomieja z Krzywina* (2015); *Związki Melchiora Wańkowicza z Jerką* (2018); *Zbigniew Wielgosz (1929–2017)* (2018). Jest autorem rozdziałów w pracach zbiorowych i materiałów pokonferencyjnych m.in.: *Panel Archiwistyka i zarządzanie dokumentacją podczas XIII Ogólnopolskiego Zjazdu Historyków Studentów w Toruniu, „Archiwa – Kancelarie – Zbiory”* (2015), *Metody porządkowania akt klasztornych na przykładzie zespołu Benedyktyni Lubiń przechowywanego w Archiwum Państwowym w Poznaniu, „Historia Slavorum Occidentis”* (2017); *Bibliografia publikacji profesora Zbigniewa Wielgosza za lata 1954–2016 [w:] Zbigniew Wielgosz (1929–2017). Historyk mediewista, badacz i popularyzator historii regionalnej*, red. V. Julkowska, Poznań–Kościan 2019.

Piotr Nowakowski jest absolwentem historii na UAM w Poznaniu. Na tej uczelni ukończył również studia podyplomowe z administracji, a na Uniwersytecie Medycznym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu Zarządzanie w Opiece Zdrowotnej. Wiedzę teoretyczną i praktyczną uzupełnił m.in. kursami kancelaryjno-archiwalnymi I i II stopnia w Archiwum Państwowym w Poznaniu.

Swoją pracę zawodową wykonuje na tzw. przedpolu archiwalnym. Początkowo pracował w Komendzie Miejskiej Policji w Poznaniu (2004–2005), a następnie w poznańskich szpitalach, m.in. w Ginekologiczno-Położniczym Szpitalu Klinicznym Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu jako specjalista ds. archiwum (2012–2021). Od 2006 r. jest kierownikiem Archiwum Zakładowego i pełnomocnikiem ds. ochrony informacji niejawnych w Ortopedyczno-Rehabilitacyjnym Szpitalu Klinicznym im. Wiktora Degi Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, a od 2009 r. również specjalistą ds. archiwum w Szpitalu Miejskim im. Franciszka Raszei w Poznaniu.

Od jego pracy i zaangażowania podobnych mu pracowników uzależniony jest zasób aktowy, który w przyszłości będzie trafiał do archiwów historycznych. Sieć takich właśnie placówek tylko dzięki archiwistom zakładowym jest w stanie zbudować zasób, który będzie odpowiadał potrzebom różnych kategorii użytkowników, zainteresowanych zarówno wartością dowodową, jak i historyczną dokumentacji.

Warte podkreślenia jest, że sprawne zarządzanie i zabezpieczanie dokumentacji w służbie zdrowia ma bezpośrednie przełożenie na proces leczenia pacjentów – ich dokumentacja (kartoteki chorobowe) jest niezbędna dla prowadzących leczenie. To bardzo praktyczne (niejednokrotnie natychmiastowe) wykorzystanie tej specjalistycznej dokumentacji, od której sprawnego udostępniania uzależnione jest życie i zdrowie wielu ludzi.

Piotr Nowakowski prowadzi ponadto ożywioną działalność naukową i popularnonaukową. Jest autorem i współautorem artykułów poświęconych historii medycyny poznańskiej. Z jego udziałem przygotowane zostały m.in. wystawy poświęcone dziejom i osiągnięciom ortopedii poznańskiej czy też wybitnym postaciom miejscowego środowiska lekarskiego. Jedną z najnowszych była wystawa zorganizowana w Warszawie, podczas której zaprezentowano postać prof. Franciszka Raszei – lekarza zasłużonego dla medycyny poznańskiej i znanego również dzięki pomocy niesionej chorym w warszawskim getcie. Dzięki zaangażowaniu Piotra Nowakowskiego w ostatnim czasie procesowi konserwacji poddana została księga chorych Szpitala Miejskiego przy ul. Mickiewicza w Poznaniu zawierająca zapisy dotyczące uczestników i ofiar wydarzeń Poznańskiego Czerwca 1956 r.

Wśród osiągnięć naukowych warto wspomnieć współautorstwo wystaw: „Profesor Franciszek Raszeja – historia przedwcześnie przerwana” (2017), „Profesor Ireneusz Wierzejewski – Rodzinie, Medycynie, Ojczyźnie” (2017),

„Profesor Wiktor Dega – wspomnienie o życiu i dziele” (2018) i artykułów poświęconych ww. profesorom, które ukazały się na łamach kwartalnika Uniwersytetu Medycznego „Fakty UMP”.

Piotr Nowakowski jest również współautorem publikacji pokonferencyjnych poświęconych historii medycyny i wybitnym przedstawicielom medycyny, jak np.: *Człowiek i zdrowie. Wiktor Dega – Życie i dzieło* (materiały z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej, Poznań 2018); *Prof. Hieronim Strzyżewski – pionier polskiej chirurgii ręki* (materiały z Konferencji Naukowej „Luminarze poznańskiej medycyny akademickiej” [2019]); *Historia powstania poznańskiej Kliniki Chirurgii Ręki oraz pierwsza dekada jej działalności, „Acta Medicorum Polonorum”* (2021); *Rola i miejsce poznańskiej Kliniki w polskiej i światowej chirurgii ręki, „Acta Medicorum Polonorum”* (2021). Jest współautorem wystaw: „Zwykli/niezwykli lekarze w getcie warszawskim – Anna Braude-Hellerowa i Franciszek Raszeja”, Muzeum Getta Warszawskiego (2022); *Poznańska szkoła ortopedyczna XX-lecia międzywojennego. Pejzaż pamięci Franciszka Raszei* (2022).

Wiedza i zaangażowanie Piotra Nowakowskiego na polu naukowym i popularyzatorskim przyczynia się do poznania postaci związanych z poznańską medycyną, których dorobek ma kluczowe znaczenie dla rozwoju medycyny w Polsce. Jego praca znajduje uznanie, czego dowodem jest III Nagroda Marszałka Województwa Wielkopolskiego w konkursie muzealników „Izabella 2018”.

Ilustr. 1. Dr Grażyna Schlender, przewodnicząca Kapituły
fot. M. Kaczmarek

Ilustr. 2. Od lewej: Piotr Nowakowski, Aneta Niestrawska, Grzegorz Waliś, prof. Krzysztof Strykowski, Grażyna Zaliwska, dr Elżbieta Olender, dr Tomasz Kościański
fot. M. Kaczmarek

dr Rafał Kościański
(Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu)
Sekretarz Kapituły Nagrody dla archiwistów województwa wielkopolskiego
ORCID iD: 0000-0001-8324-5043

Biogramy nagrodzonych i wyróżnionych opracowano na podstawie wniosków o przyznanie nagrody.